

Procedure verwijderen en schorsen van leerlingen

Met de invoering van passend onderwijs zijn de regels rondom schorsing en verwijdering veranderd voor het primair onderwijs en het speciaal onderwijs (cluster 3 en 4).

De regels zijn grotendeels eensluidend geworden met de regels van het voortgezet onderwijs:

- verwijdering binnen PO, VO en SO (cluster 1 en 2 uitgezonderd) is alleen mogelijk als een andere school bereid is de leerling toe te laten.
- de inspanningsverplichting van 8 weken die eerder gold voor PO en SO bij een verwijderingsprocedure is komen te vervallen.

1 Begripsbepalingen

Schorsen

Een schorsing is een besluit van het bevoegd gezag om de leerling, wegens een bepaalde gedraging, tijdelijk niet toe te laten tot de lessen of tot de school. De leerling wordt in een aparte ruimte gezet en gaat daar werken aan zijn schoolwerk of krijgt schoolwerk mee naar huis.

Ernstige incidenten kunnen aanleiding zijn tot een verregaande strafmaatregel: schorsen, het tijdelijk uitsluiten van bepaalde onderwijsactiviteiten.

In de praktijk spreken scholen soms over 'interne schorsing' of 'time out'. Voor al deze vormen van uitsluiting van het lesprogramma gelden de regels zoals bij schorsing.

Voorbeelden van zaken waardoor scholen beslissen een leerling te schorsen zijn:

herhaalde les-/ordeverstoring, wangedrag tegenover leerkrachten en of medeleerlingen, gebruik van alcohol of drugs tijdens schooltijden.

Bij schorsing wordt de afwezigheid van de leerling gezien als een geoorloofde afwezigheid van het geregeld schoolbezoek, zoals opgenomen in artikel 11 van de Leerplichtwet.

Gedurende de schorsingsperiode blijft de school wel verantwoordelijk voor het onderwijs van de leerling.

Verwijdering

Een verwijdering is een besluit van het bevoegd gezag om de leerling, wegens een bepaalde gedraging, niet meer toe te laten tot de lessen en tot de school. Het bevoegd gezag zal een andere school/instelling moeten vinden die bereid is de leerling toe te laten. Tot die tijd is de school verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs.

Als is gebleken dat meerdere schorsingsmaatregelen niet leiden tot het beoogde effect, kan de school verwijdering als corrigerende strafmaatregel toepassen. Verwijdering kan ook worden toegepast als maatregel van een ernstige aangelegenheid.

Voor verwijdering van een leerling volgt de school een procedure waarbij de leerling, de ouders, de leerplichtambtenaar, de directie, het bestuur en de inspectie betrokken zijn.

Een uitschrijving op basis van een eenzijdige beslissing van de school, zonder dat er een verzoek van de ouders is, geldt als een verwijdering. Ook een gedwongen overplaatsing naar een andere school (binnen of buiten hetzelfde schoolbestuur) geldt als een verwijdering.

Voorafgaand aan een verwijdering heeft de school een aantal verplichtingen, zoals het horen van ouders en leerling en het zorgen voor een andere school die bereid is, de leerling toe te laten. Pas hierna kan de leerling definitief worden verwijderd van school.

In de Leerplichtwet is in artikel 18 lid 1 opgenomen dat scholen verplicht zijn om een beslissing tot verwijdering terstond te melden bij het college van B&W (Leerplichtambtenaar).

2 Wettelijke kaders

De wettelijke kaders staan beschreven in verschillende wetten.

Primair Onderwijs

Schorsing (artikel 40c WPO)

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week (maximaal 5 dagen achtereen) schorsen.
2. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders bekendgemaakt.
3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis hiervan via het Internet Schooldossier (ISD), formulier 'schorsingen en verwijderingen'.

Verwijdering (artikel 40 lid 11 WPO)

1. Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken leerkracht.
2. Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.
3. Onder 'andere school' kan ook worden verstaan een school voor:
  - a. speciaal onderwijs
  - b. speciaal voortgezet onderwijs
  - c. instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

Voor *bijzondere* * scholen geldt artikel 63 WPO:

1. --
2. Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van artikel 40 weigert een leerling toe laten dan wel een leerling verwijderd, deelt het de beslissing daartoe, schriftelijk en met redenen omkleed, mede door toezending of uitreiking aan de ouders. Daarbij wordt tevens de inhoud van het bepaalde in het derde lid, eerste volzin, vermeld. Voordat het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van dat artikellid beslist tot verwijdering van een leerling, hoort het de ouders van de leerling, onverminderd het bepaalde in dat artikellid. Het bevoegd gezag neemt de beslissing, bedoeld in de eerste volzin, zo spoedig mogelijk.
3. Zie punt 3 'bezwaar tegen schorsing /verwijdering'.

*Bijzondere scholen geven les vanuit een godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging (i.c. katholiek).

Wet op de expertisecentra - speciaal (voortgezet) onderwijs

Schorsen in aanloop naar verwijdering

Met ingang van 1 augustus 2014 biedt de Wet op de expertisecentra scholen voor voortgezet speciaal onderwijs de mogelijkheid leerlingen te schorsen. Scholen dienen schorsingen langer dan één dag bij de inspectie te melden via het meldingsformulier in het Internet School Dossier.

Ook wanneer de school het voornemen heeft een leerling te verwijderen, mag de daar eventueel aan voorafgaande schorsing maximaal een week duren. De resterende tijd dient de school de leerling binnen de school onderwijs aan te bieden.

Schorsing (artikel 40a WEC)

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.
2. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, aan de leerling bekendgemaakt.
3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis via het Internet Schooldossier (ISD), formulier 'schorsingen en verwijderingen'.

Verwijdering (artikel 40 lid 18 WEC)

1. Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken leraar/leraren.
2. Definitieve verwijdering van een leerling waarop de Leerplichtwet 1969 van toepassing is, vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een van hieronder genoemde scholen bereid is de leerling toe te laten:
  - a. basisschool
  - b. een speciale school voor basisonderwijs
  - c. een school voor speciaal onderwijs
  - d. een school voor speciaal en voorgezet speciaal onderwijs
  - e. een school voor voortgezet speciaal onderwijs
  - f. een instelling
  - g. een school voor voortgezet onderwijs dan wel
  - h. een instelling als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Leerplichtwet 1969

3 Bezwaar tegen schorsing / verwijdering

Procedure bijzonder onderwijs

Schorsing

Basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs:

- ouders kunnen hun beklag doen over de schorsing door middel van het indienen van een klacht. In de schoolgids dient informatie over de klachtenregeling te zijn opgenomen.
- ouders kunnen naar de civiele* rechter stappen.

Het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling dat valt onder het bijzonder onderwijs, is een civiel bestuur.

Verwijdering

Artikel 63 lid 3 WPO: binnen 6 weken na de schriftelijke mededeling, bedoeld in het tweede lid, kunnen de ouders bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar maken tegen de beslissing. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren. Alvorens te beslissen hoort het bevoegd gezag de ouders.

Artikel 61 lid 3 en 4 WEC: binnen 6 weken na de schriftelijke mededeling, bedoeld in het tweede lid, kunnen de ouders bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar maken tegen de beslissing. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren.

Alvorens te beslissen hoort het bevoegd gezag de ouders.

Het bevoegd gezag beslist niet eerder op de bezwaren dan:

- a. na overleg met de inspecteur en desgewenst met andere deskundigen
- b. nadat de ouders kennis hebben kunnen nemen van de op de beslissing betrekking hebbende adviezen of rapporten
- c. de ouders opnieuw zijn gehoord.

4 Mandatering

Op basis van de geldende mandaatregeling binnen de stichting INNOVO, zijn de directeurs van de scholen gemandateerd om besluiten te nemen aangaande het aannemen, schorsen en verwijderen van leerlingen. Dit betekent dat de directeur besluiten hieromtrent kan ondertekenen, echter altijd namens het College van Bestuur van de stichting INNOVO. Zie in dit kader de wijze van ondertekening in de bijgevoegde voorbeeldbrieven.

Andere personeelsleden van de school zijn uitdrukkelijk niet gemachtigd om besluiten in dit kader te nemen! Een adjunct-directeur of een leerkracht zijn dus ook niet gerechtigd deze besluiten te ondertekenen.

Aangezien de schooldirecteuren niet de bevoegdheid gemandateerd hebben gekregen om de stichting in juridische procedures te vertegenwoordigen worden ingediende bezwaarschriften naar aanleiding van besluiten over het aannemen, schorsen en verwijderen van leerlingen afgehandeld door het College van Bestuur.

Bijlage
MODELLEN

Voorbeeldbrief 1:

Mededeling aan ouders dat hun kind wordt geschorst.

Aantekenen

Aan de ouders van.....

Geachte ouders,

In navolging op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op..... en na overleg met de groepsleerkracht dhr/mw.....delen wij u hierbij mede dat uw *zoon/ dochter*..... met ingang van ..... tot uiterlijk .....is geschorst.

Uw zoon/ dochter wordt tijdelijk ..... (niet toegelaten tot de lessen) of ..... (tot de school)

De genomen maatregelen met het oog op de schorsing zijn:

.....(uw zoon/ dochter wordt in een aparte ruimte gezet en gaat daar werken aan zijn schoolwerk)

of

.....(uw zoon/ dochter krijgt schoolwerk mee naar huis.)

De redenen die ten grondslag liggen aan deze schorsing zijn:.....

Bezwaar

in de schoolgids treft u onder 'klachtenregeling' informatie aan over de procedure bij eventueel bezwaar (klacht). Tevens kan via de civiele rechter een procedure gestart worden.

Hoogachtend,

Namens het College van Bestuur van INNOVO

(naam directeur + functie)

Kopie aan: College van Bestuur INNOVO
                         Inspectie van het Onderwijs
                         Leerplichtambtenaar

Voorbeeldbrief 2:

Mededeling aan ouders van het voornemen om hun kind te verwijderen.

Aantekenen

Aan de ouders van.....

Geachte ouders,

In navolging op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op..... en na overleg met de groepsleerkracht dhr/mw.....delen wij u hierbij mede dat uw *zoon/dochter* zal worden verwijderd van school.

Wij zullen uitvoering geven aan de verplichting zoals opgenomen in artikel 40 van de *Wet op het Primair Onderwijs/Wet op de Expertisecentra*, inhoudende dat wij op zoek zullen gaan naar een andere school die bereid is uw *zoon/dochter* toe te laten.

Voorafgaande aan deze definitieve verwijdering zullen wij uw *zoon/dochter* met *onmiddellijke ingang/met ingang van.....* tijdelijk verwijderen. Tijdens deze tijdelijke verwijdering ontzeggen wij uw *zoon/dochter* de toegang tot de school.

De reden(-en) die ten grondslag liggen aan deze verwijdering zijn:.....

De genomen maatregelen met het oog op de verwijdering zijn:.....(denk aan het meegeven huiswerkopdrachten etc.....).

Tegen dit besluit kunt u op grond van *artikel 63 lid 3 van de Wet op het primair onderwijs/ artikel 61 lid 3 van de Wet op de expertisecentra* binnen zes weken na ontvangst van dit besluit schriftelijk bezwaar maken. U kunt dit bezwaar richten aan Stichting INNOVO, Postbus 2602, 6401 DC Heerlen. Alvorens het College van Bestuur een besluit neemt aangaande uw bezwaar zult u worden gehoord. Het College van Bestuur beslist binnen 4 weken na ontvangst van uw bezwaren.

Hoogachtend,
Namens het College van Bestuur van INNOVO

(naam directeur + functie)

Kopie aan: College van Bestuur INNOVO
                         Inspectie van het Onderwijs (Internet Schooldossier)
                         Leerplichtambtenaar

Voorbeeldbrief 3:

Mededeling aan ouders dat hun kind definitief wordt verwijderd.

Aantekenen

Aan de ouders van.....

Geachte ouders,

In navolging op het gesprek dat wij met u hebben gevoerd op..... en na overleg met de groepsleerkracht dhr/mw..... en onze brief d.d.....(datum brief voornemen tot verwijdering) delen wij u hierbij mede dat uw zoon/dochter..... met ingang van ..... op grond van artikel 40 van de Wet op het *Primair Onderwijs/Wet op de Expertisecentra* definitief zal worden verwijderd van school.

Wij hebben uitvoering geven aan de verplichting zoals opgenomen in artikel 40 van de *Wet op het Primair Onderwijs/Wet op de Expertisecentra*, inhoudende dat wij een andere school hebben gevonden die bereid is uw *zoon/dochter* toe te laten, t.w. ....(naam school), contactpersoon.....

De reden(-en) die ten grondslag liggen aan deze definitieve verwijdering zijn:.....

Tegen dit besluit kunt u op grond van *artikel 63 lid 3 van de Wet op het primair onderwijs/ artikel 61 lid 3 van de Wet op de expertisecentra* binnen zes weken na ontvangst van dit besluit schriftelijk bezwaar maken. U kunt dit bezwaar richten aan Stichting INNOVO, Postbus 2602, 6401 DC Heerlen. Alvorens het College van Bestuur een besluit neemt aangaande uw bezwaar zult u worden gehoord. Het College van Bestuur beslist binnen 4 weken na ontvangst van uw bezwaren.

Hoogachtend,
Namens het College van Bestuur van INNOVO

(naam directeur + functie)

Kopie aan: College van Bestuur INNOVO
                         Inspectie van het Onderwijs
                         Leerplichtambtenaar